

הַבּוֹקֵר הַזֶּה

בְּקֶדֶד אֶהְיֶה אֵל הַבּוֹקֵר הַזֶּה
 בְּקוֹל הַחַלָּל הַזֶּה אֵלִי מִלְּמַלְכָּה
 בְּלִיל אֶחָד בְּבֹקֵר הַזֶּה
 וְלֹא שָׁמַר נֶכֶן לִי מִמֶּנִּי וְהִלָּא
 יְהוָה בְּלִיל אֶחָד
 בְּבֹקֵר הַזֶּה אֶקְרָא בְּנֵי הַשָּׁמַיִם
 כֹּלֵי אֵלִי בְּנֵי הַשָּׁמַיִם
 מִלְּמַלְכָּה הַשָּׁמַיִם הַזֶּה לְכָל
 בְּנֵי הַשָּׁמַיִם וְלֹא הַשָּׁמַיִם
 וְאֵת אֵלֵי הַשָּׁמַיִם -

אחרי שבת

חזל טוב

י מ י - ה ו ל ד ת

20.11. שושי קרופרן

דוד תלם-פוטש

תום ליפשיץ

21.11. מאיר ריינס

רותי גדליזון

דבה ויטהם

נופר מלינה

23.11. אדוה כץ

רן יהודה

24.11. דורס ואלך

יפתח יהודה

25.11. מירית קוניגס

דביר בן-רשף

דורין אגמון

26.11. הילה יהודה

סמדר ויטהם

עודד אנרן (נכד - ריינס)

מירב דויל (נכדה - חצור)

י מ י - נ י ש ו א י ן

20.11. ג'וליה ואריה ניצן

שוש וזמי בן-צבי

22.11. אדוה ואריאל סינה

ב ן נ ו ל ד

לטבים - כוכבה ויוסף

לטבתא-רבחא - גב' רזניק

להורים - עליזה וקווין

ולכל המשפחה - הרבה נחת

מה נשמע?

* מביוון ואי אפשר ענד לראות את הנוף מחלון חדר האוכל, צריך ללכת לאמפיתאטרון על מנת לצפות בטיפילה השלג, שמציץ מן הפסגה. בכלל - בימים אלה, באוויר הצח והצלול, הראות פשוט בדירה, והצבעים ממול בגולן ממש משגעים בבהירותם.

* גל הקור שפוקד אותנו השבוע מורגש במיוחד בחדר האוכל, ומצחיק לראות את הנסיונות לשמור על חום הגוף! נשאלת השאלה - עד מתי? יש כאלה שאומרים - עד שאחרוני הסוע-דים יעזבו עם נושאי-האוכל בכיוון הבית, אך מוכרחה להיות תשובה יוחר אופטימית! נשמח לשמוע מאלק בנידון.

* בחוגי ההתעמלות למיניהם בהחלט מתחממים. החוגים של שרה מרקוסון פופולריים במיוחד בקרב הנשים, והיה צורך לפתוח מסלול נוסף. מה קורה לחברים ממין זכר מכל הגילים? תאמינו לי - זה כדאי, ומומלץ להצטרף לחוג של לן בימי ב'.

* הנהגים ורוכבי האופניים-מברכים על תיקון הכביש בין המפעל והמשק - ממש תענוג לנסוע בו כעת. האם יש תקווה לכביש המערכת?

* בין האנשים החשובים שביקרו כאן עם "חבר הנאמנים" של הסוכנות לפני כמה שבועות היה גם מנדל קפלן, איש הכספים מדרום אפריקה. הוא התרשם במיוחד מן הכותרת העתיקה ב"גן הפסלים" שלנו בפארק (זאת עם מגני הדוד). אומרים שיש אפשרות שיעשו לו, על פי בקשתו העתק יצוק מגבס. פרטים נוספים בהמשך.

* תלמידי אולפן 'אורן' בילו "יום אומנות" בירושליים.

* נחמד שוב לראות את שוש וגרשי בינינו. ברוכים השבים.

* הילודה בצאן בעיצומה. יש תאומים ויש שלישיות, וכדאי לטייל לשם עם הילדים בשבת.

* כל הציבור בוודאי ישמחו לשמוע שבמחלקת ה"מפעילי" החלו בתהליך ה"פסיבציה" (יש מילה בעברית?) בבית, במקום להוציא את החלקים לקבלן בחוץ. כמו-כן יוצקים עכשיו

את כל המידות בבית. הישג לא מבוטל.

* בענף האבוקדו - קוטפים!

* בשבוע הבא יעלו שוב על האוטובוסים הצהובים - הורים של ילדי "עמק החולה", לקבלת

הדו"ח החצי שנתי על ילדיהם החרוצים. יום הורים מצלח לכולם.

* ג'ורג' נאי הפסיק לעבוד בנגרייה, והתחיל לעבוד לתקופת נסיון במ"גל.

קיבלנו תרומה מאמה של רות גולן כדי לרכוש ציוד לחדר הפיזיותרפיה. רב תודות.

החלמה לחולים, ושהיתר יישארו בריאים.

שבוע טוב ושבת שלום -

א ל ז ה

תמונה שחלמתי עליה בפרג

(רשמים מסיוול)

Josef Novák (25. 10. 1931—18. 5. 1944, Auschwitz)

בסינור, כאמנר, בפגשנו עם בני נעורים רבים: מאזורים מרחקים בציכוסלובקיה, משתי הגרמניות, מאוסטריה, מבריטניה וגם מרוסיה. רובם הביעו פליאה כנה על ביקור של איש מישראל העכשווית בגיטו בפרג, הרחוקה מישראל מבחינת המרחק והתקופה. הם לא היו מסוגלים להבין כלל את הקשר והסיבות בין מה שהתרחש בגיטו היהודי להקמת מדינת ישראל. עם החוויה והפליאה בלבי, נכנסתי למוזיאון קטן, שהוא חלק מן הרובע היהודי ומוקדש רובו לילדי תירצ'ין - תרזינשטט - מחנה המעבר הידוע לשימחה. המוזיאון ממוקם בבניין היסטורי מכובד. גם התערוכה עצמה מרשימה בערצתה הגרפית והוויזואלית. אני עצמי עברתי את התערוכה בהתרגשות גוברת. לא סתם התרגשות מחשבתית, אלא אפילו גופנית. הרגשתי ממש כעין צמרמורת עוברת בי. הלכתי מציור לציור ומתמונה לתמונה. היתה לי תחושה מוזרה וחד-פעמית, כאילו מתאפשרת לי פת-אום - באמצעות ציוריהם - להיכנס, כביכול, למחשבותיהם של הילדים ובני הנעורים בתקופת מצוקתם הנוראה. לפי הגילים שהיו רשומים ליד הציורים - רק דור אחד הפריד בין הציירים הצעירים ובניני. המזל האיר לי פנים ובשנות תרזינשטט הייתי אני כבר פליט באנגליה. חזרתי פעם שניה ופעם שלי-שיתוהבטתי בציורים כולם. דבר מה היה חסר לי. משהו היה סתום ולא הסתדר לי מחשבתית.

אימרה עתיקה טוענת, שניתן לראות עולם ומלואו בתוך רגב אחד של אדמה. ואולם קשה, ואולי גם אסור, להסיק מסקנות מעמיקות ממדינה מסוימת, או אפילו מעיר אחת, רק לפי רשמי ביקור קצרצר בן 5 ימים בלבד. דומני שעדיף לו, לתייר על רגל אחת, להסתפק בהנאה מן המקומות ומן הרגעים היפים והמעניינים, מבלי לחפש במיוחד את הצללים שבין האורות, המשמשים בערבוביה בכל כך ובכל מדינה.

והנה - בתוך סיור של יום רגיל בעיר זה ויפה אך בלתי מוכרת - אתה נפגש בחוויה כה מיוחדת, שפולחת את לבך ומאלצת אותך להרחיק את ראייתך מן המקום והזמן. כי על תמונה אחת או שתיים חלמתי בפרג, וימים רבים אחר-כך.

אין זאת ההזדמנות הנאותה להרחיב את הדיבור על פרג. בדומה להרבה בירות חשובות בעולם, נבנתה היא על הרים, כשנהר גדול מתפל לרגליה. אנחנו מדברים בגאווה ובחיבה על ירושלים שם זהב. גם תושבי פרג מכנים את עירם "פרג וזהובה", פרג של זהב - בגין קרני השמש המאירות את העיר מעל כיפות הטירות שבהרי פרג. לקראת לילה משתקפות בנהר קרני השמש השוקעת, בצבען הזהוב.

הגוון האפור ושיכבת הפיח אינם מסוגלים להסתיר את צורתם התרבותית הנאה של בנייני העיר הישנים, שהוזנחו שנים רבות, ואולם אט אט בניינים רבים עוברים שיפוצים - אולי בגין רצונם של אבות העיר לזכות בדולרים ירוקים של תיירי חוץ, שקודם לכן פסחו על פרג הזהובה. מבנים רבים וסימטאות רבות אשר ליד הטירה כבר חזרו להידורם הקודם, וביניהם גם ביתו של הסופר פרנץ קפקא, המשמש משום מה מקור משיכה לצעירים רבים.

והנה בא הרגע המיוחד: אוטובוס תיירים מוביל אותנו אל הגיטו היהודי, שהומה ביום זה (יום א') מתיירים רבים - ובו בית הקברות היהודי, בעל מראה כמעט סוריאליסטי, על 1200 מצבותיו הצפופות, ספק עומדות ספק שוכבות על האדמה הקדושה. ממול - בית הכנסת "עלתנא" ששמו הולך לפניו, עם מגדל השעון העתיק (השעות באותיות עבריות) המיתמר מעליו.

מהסיור המרגש בגיטו בולטים בזכרוני שני רשמים. חוויות אלה הסיחו את דעתי מן הביולוגיה והתיירות והן שגרמו לי לחלום על פרג זמן רב לאחר שעזבנו את העיר.

הציור שסומן באות ג' מורכב ומסובך יותר. הוא מבוסס על סגנון "דבר והיפוכו". למטה אנו רואים מוות ולוויה בצורה קודרת, וסמלית נראים למעלה הבית והתקוות שהיו בעבר, ואולי הם הכיסופים לעתיד טוב יותר. בקטע זה מחבק הילד בגעגועים עזים את מנורת הרחוב. מנורות מעין זו, ומקורות האור הדומים להן, נחשבים בוודאות כסמלים ל"חיפוש הצפון" (אוריינטציה בלעז). מן המנורה זורמים סמלי מגן-דוד בשפע. אין ספק שמשמעותם יהודית ואולי הם נושאים גם משמעות ציונית. מבחינת פיענוח ציורי ילדים מעניין גם העץ שבתמונה: גזע עץ מסמל, לרוב, את תקופת הילדות - הוא איתן, יחסית, אך בעל צלקת גדולה; המעבר מהגזע לצמרת מסמל את גיל ההתבגרות - גם העין הבלתי מיומנת רואה שהענף פים הצעירים אינם מחוברים היטב אל הגזע וענפי העץ אינם משתלבים יחד במבנה ברור ויציב. ובכן, קיים משבר זהותי חמור...

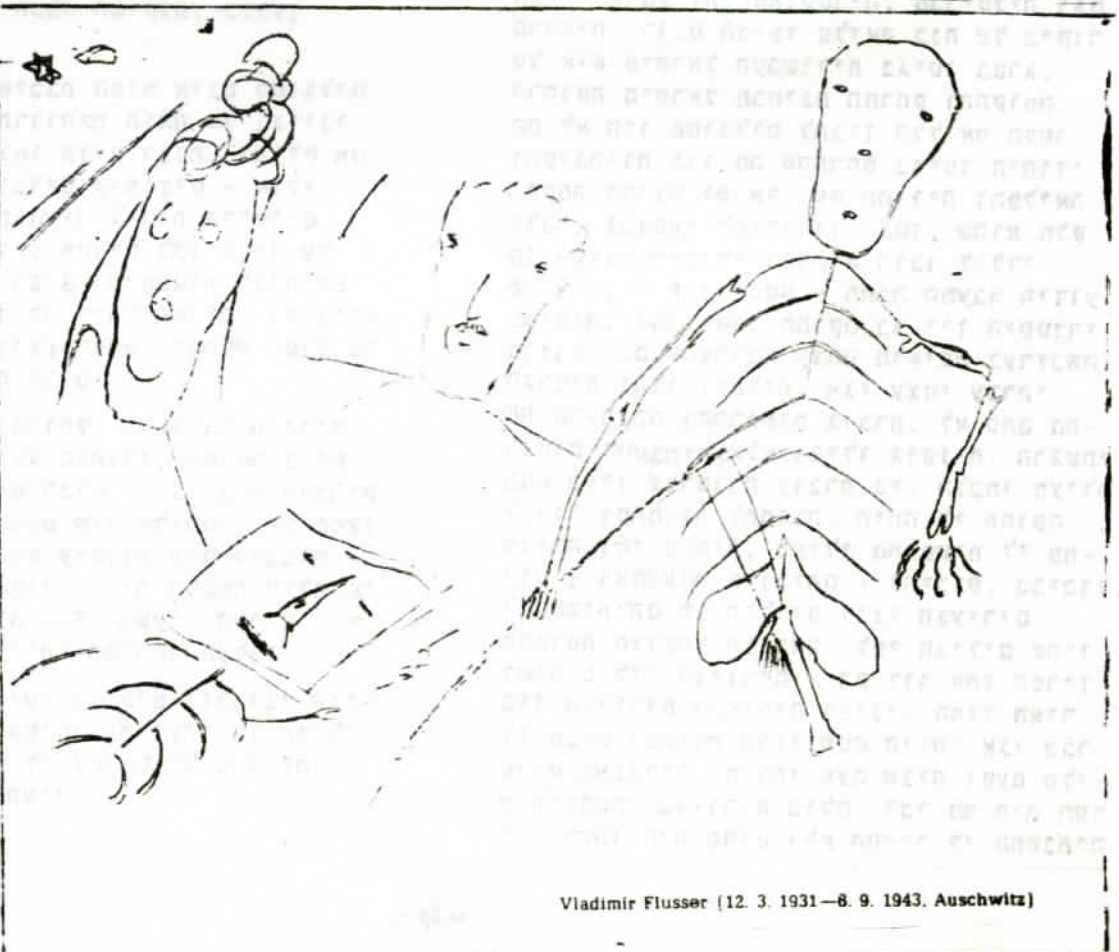
כשגוף ציבורי מוסר מידע חלקי או קטוע לקהל הרחב בכלל - ולבני נעורים בפרט - אזי הוא משבש מראש סיכויי הבנה. שוב מתאמת האמירה העצובה: כל מה שניתן ללמוד מן ההיסטוריה הוא, שבני האדם מעולם לא למדו מן ההיסטוריה ולא כלום.

נהנה - למרנת שפע הסמלים היהודיים בציורים, יהדותם של ילדי תרזינשטט אינה מופיעה כלל, או שהיא רק שולית או משנית בטקסט או בהסברים המלווים את התערוכה, ובחבורה על ילדי תרז'ין! מרבית הילדים הועברו משם למחנות השמדה, בעיקר לאושביץ, שם מצאו את מותם. בחבורה המלווה את התערוכה מרחיבים העורכים את הדיבור על בית הילדים שנקרא בשם "סקיד", שהיה מנוהל מאוחר יותר ע"י כמה אקדמאים צעירים, בעלי השקפה קומוניסטית, ממוצא יהודי, ושוב - התעלמות גמורה מהפעילות היהודית התרבותית וגם הפעילות הציונית שהתקיימה במחנה הענקי.

אי-הזכרת יהדותם של ילדי תרזינשטט בציוריהם כגורם המרכזי לסבלותיהם, מעקמת את ההתרחשות האמיתית וגם מונעת הבנת הפרשה בשלמותה.

הסתכלות, אפילו רגעית, בציור שסימנתי באות ב' תנכיח לא רק את תחונת המיתה הקרובה ואימת המוות של הילדים, אלא גם שהם היטיבו לחוש, שהמיתה הזאת היא התוצאה של יהדותם (ראו את סמלי מגן-דוד בצד שתאל. דרך אגב, זהו צד האח בפיענוח ציורים).

אדם בן-חנוך

Vladimir Flusser (12. 3. 1931—8. 9. 1943. Auschwitz)

איפה ג'וני?

26.10.

שלום לכולם

לכל התוהים איפה אני ומה קורה איתי - אני בצ'ילה. עזבתי את סן-פרנסיסקו באוקטובר 7. בטיסה לבואנוס איירס ארגנטינה יצאתי עם בחור מרביבים ובואנוס איירס פגשנו עוד חברה שלי (מהצבא) ובחור שהמשיך בכיווננו. מבואנוס איירס ירדנו באוטובוס לחצי האי ולדז, שם ניתן לראות את כל חיות היס האפשריות: פילי ים, אריות ים, פינגווינים ואם מגיעים בעונה הנכונה (ספטמבר-נובמבר) אפשר לראות כוויטנים. תפסנו את כולם ובהחלט היה מדהים. זו הרגשה קצת מוזרה. לשבת באמצע מושבר של פינגווינים או פילי ים... משם ירדנו לדרום-ארגנטינה, לעיירה קטנה ומקסימה - Cañete. כ-100 ק"מ ממנה נמצא הקרחון Perito Moreno, הכמעט יחיד בעולם שעדיין גדל. מראה מהמם. אתה פשוט עומד מולו, יום שלם, קופא מקור ומחכה לפיצוצים שלו. הנסיעה לקרחון יפה בפני עצמה - דרך עפר, כרי דשא עצומים, אגמים כחולים כבשים סוסים, ברווזי-בר. הכול מוקף בהרים מושלגים, יופי פסטורלי וישקט. מיד שלווה כזו שמכניסה אותך לשקט פנימי. כל האזור הזה יפה כמו בגלריות, ופתאום אתה בתוכו... בעיקר אחרי הפמפה הארגנטינאית - אלפו ק"מ אפיר-רים וישרים.

עברנו את הגבול לצ'ילה לעיר הדרומית ביותר שלה - Punta Arenas. מוזר לראות שלט על אוניבר - "Antartica". בעיר הזו ישנו אזור גדול של חנויות פטורות ממס ומיסים - בילוינו בו חצי יום בקנייה בטריות ופילמים. את החצי השני של יום בילוינו בדואר הנסיון כושל לשלוח טלקס לאמא ג'ויס... בערב ראינו סרט לראשונה מאז צאתנו - "Boenor las Vietnam". משם יצאנו בטרמפים לעיר השכנה Puerto Natales, להעטרות לראות טר של 10 ימים בפארק הלאומי - טורוס דל פויבה (מגדלי הפויבה). המקום מתואר בספרי מטיילים בתור היופי הנצחי. כרגע אנחנו פה בחבוצר של 8 ישראלים. לקח לנו 3 ימים להגיע לכאן בטרמפים. כאשר בדרך עצרכו (בשל הטרמפים הקצרים בחוות של איכרים נחמדים שדאגו לנו בגשם השוטף - יצאנו לאזור. המסלול פה בפויבה כולל 120 ק"מ בערך, כאשר בכל יום אתה הולך 4-5 שעות עם הכיל על הגב. בסוף כל יום אתה מגיע לרפוחיה - צריך עץ או פח ים כיור וחיבור מיטות-עץ.

הבורר ימנו זיכר גשם כל הבוקר. אז נשארו יום פינקה בתוך הרפוחיה. מעבי-רים את היום במשחקי קלפים. אתמול הלכנו לראות רחוק לא מרשים במיוחד. אבל לידו היה מפל שנראה כמו המפלים של נחלי הגולן אבל בהגדלה. המשך המסלול (המשוער) - עליה לסנטיאגו דרר כמה נקודות בצ'ילה וג'יחה לאר-גנטינר לעיר השוקולד (ברילוצ'ה), צפון צ'ילה והכניסה לצפון ארגנטינה. לי עדיין לא ברר אם ההמשך יהיה לברזיל (קרנבל בפברואר 7) או בוליביה קודם. הרבריר שאי-הי ממשיכים לברזיל.

המשך בע' 7

(איפה ג'וני? - המשך)

קצת לא נוח להיות מנותק מהבית. אני מנסה להתקשר הביתה והמרכזיה אומרת שזה טלפון ציבורי. אני מנסה לשלוח טלקס למפעל, לאמא, ואומרים לי שהקו משובש... לפני כשבוע צפינו בחדשונה, קיוויתי לראות משהו על הארץ. פתאום הראו הלווייה של חייל, ג'יפ שרוף וחילוים. כולנו הרגשנו רע ומנותקים... טוב, מקווה שהכול בבית בסדר (כבר אין לי מושג מה קורה). הנוכה שמח לכולם (מתוכננת כבר מסיבת חנוכה בסנטיאגו) ושנה טובה - להתראות - ג'וני

חזרנו מהפיינה לאחר שהמעבר בהרים היה סגור. היום בחירות 1.11.88 נקלענו בו לסופת שלג נוראית, אז התקפלנו וחזרנו. לאחר 10 ימים קרים, רטובים ומסריחים חזרנו ל-P.Netales, למקלחת, ארוחה ביתית ומיטה חמה. ב-6.11.88 מפליגים לפורט מונט. וזהו.

דו"ח ועדת התחבורה.

מישיבה ב-8.11.88

נוכחים: רענן, נחמן, שבי, פיל, מרים כהן

בירור תאונה - מאיר ריפקינד

החלטת הוועדה - שלילת זכותו של מאיר לקבלת רכב לנסיעות פרטיות ל-3 חודשים ובמקרה של רק בליט ברירה, נסיעות בעבודה מותרות בשטחים בלבד. חייב בקורס נהיגה נכונה. פרטי התאונה: אין מעורבות של רכב נוסף בתאונה. על-פי עדותו של מאיר נגרמה התאונה בגלל מהירות מופרזת. נגרם נזק כבד למכונית.

השטחה מדו"ח קודם

בירור תאונה - מרים כהן.

לאחר בירור הוברר שהתאונה נגרמה שלא באשמתה של מרים.

י"ב בכסלו תשכ"ב - גב' טמה פוטש
ט"ז בכסלו תשמ"ה - גב' רינה וולפסדורף
י"ז בכסלו תשמ"ו - גב' הרטה וינטר

נר זכרון

להיות שם.

תחילה היו צריכים להיות רבים יותר. כמעט כולם הביעו נכונות. לבסוף, מתוך סיבות שונות, הגיעו רק שניים - שניים מצעיריבנו העושים את תקופת המילונאים שלהם - פעמיים-שלוש פעמים בשנה - ב"שטחים". ישבו והתחילו לדבר, ובמשך שעה וחצי גוללו לפני עיני יריעה של אירועים, תעסוקות, נופים ורגשות (פחות), שרובנו מעולם לא התנסינו בהם. הרושם הכללי הוא מינורי. עצב מאופק, חוסר-אונים, וכן - במידה מסוימת - השלמה.

"בשנה נחצי האחרונה", מתחיל חלק-השיער, "הייתי ארבע פעמים בשטחים ובעזה, פעמיים בקאסבה בשכם. זה לא סימפטי בשום צורה. זה מוריד את המוראל לאפס. זה מדפרס. רוב החברה היו בוחרים להיות בקו בלכנון, אילו היתה בחירה. כן, יש גם אחוז קטן שנהנים. רק תן להם צ'אנס להרביץ ולהיכנס בכוח - נהנים."

המתולתל מהנהן בראשו. "אצלנו ביחידה יש מכל הגוונים, מהשמאל עד כהנא. הכהניסט מחכה שם כשמחלקים את המשימות. ואם הוא בתצפית, למשל, הוא דורש לצאת - אחרת זה לא נקרא אצלו 'להיות בעניינים'."

במילונאים האחרונים שלי נהרג מישו (שימו לב - לא "נהרג ערבי" או אפילו "נהרג מחבל" - אלא מישו, בן-אדם), אבל כללית שומרים שכלום לא יקרה. לא פותחים באש סתם. משתמשים בכדורי-גומי ובגז מדמיע. נגד ילדים. והילדים מגרים."

ומתערב חלק-השיער: "והילדים אוספים את הזבילים של הגז ותולים אותם על הגג ומכדורי-הגומי מוציאים את הגולות - - - שניהם צוחקים."

והוא ממשיך: "בקבטייה, למשל. (זהו הכפר ששם תלו לפני זמן מה משתף פעולה) לא הייתי נכנס לשם בכלל. למה חייבים להיכנס? נתקלנו בילדים מגיל 5 עד 13 בערך. זורקים אבנים. בזבזנו כל-כך הרבה זמן לרוץ אחרי הילדים האלה. ולא תופסים. הכפר בנוי על ההר בצפיפות והילדים נעלמים בשנייה. ואפילו אם כן תופסים - עד גיל 14 אי-אפשר לעשות להם כלום. לוקחים אותם לממשל ומשם שולחים אותם הביתה."

ושוב חברו מוסיף: "אצלנו בשכם יש עכשיו שיטה אחרת. תופסים ילד, ישר לוקחים אותו הביתה ומחרימים את תעודת הזהות של האב. אחר-כך יש קנס. אבל גם זה לא כל-כך עוזר, כי לא משלמים, ואז יושבים קצת בכלא ומשתחררים. יש מישו שמכוון אותם ואותו צריך לתפוס."

שניהם מדגישים ש"הצבא שלנו לא בנוי לדבר כזה. אנחנו לא שוטרים. המילואימנים לא בכוסר לרוץ אחרי ילדים. ועכשיו לוקחים גם אנשי הג"א, שאין להם מושג. יש יומיים של אימונים לפני שנכנסים לשטח - נטו זה חצי יום וזה נורא חפוף. לא הייתי רוצה שאחד כזה יצעד אחרי בסימטה בקאסבה! בנוסף לכול, היחידות לא מספיקות להתאמן בתפקידים שלהם הם מיועדים."

"אולי באירלנד יש להם יחידות בצבא שזה התפקיד שלהם", הם אומרים.

שניהם מסכימים שהיחידה האפקטיבית ביותר בכל ההתקוטטויות האלה היא משמר הגבול, שעובדים ב"כסאח", אבל גם הם בלי נשק חם.

"בג'בלייה, במחנה הפליטים שם, הייתי המום. חיים 10,000 איש על 1½ ק"מ מרובע. לא נתנו להם לבנות על קומות, כדי שלא יוכלו לזרוק דברים מגבוה - ושם זורקים רימונים ובקבוקי-תבערה. - - צה"ל בנה מגדלים ששם עומדים בתצפית. יום אחד הביאו לשם תלמידים מהסביבה, כדי להתחיל מהומות. היו שם כ-2000 תלמידים, בעיקר בנות. הם הקיפו את המגדלים ואפילו את המחנה הצבאי. אחד ה'מסופחים' שלנו מהג"א התחיל לירות בנשק כבד ושכח להוריד את האצבע, עד שנתרוקנה המחסנית. תוך זמן קצר ירה 500 כדורים. כל ריצפת התצפית היתה מלאה תרמילים. מזל שירה באוויר - - -"

ושוב המתולתל מדבר: "אנחנו יוצאים נגד ילדים עם נגמ"שים. זה אבסורד. יום אחד פרצנו לביה-ספר (באישור הרמטכ"ל). הצנחנים נכנסו ישר דרך הקירות והתחילו לתת מכות. אני בעצמי לא הייתי - - -"

(להיות שם - המשך)

- "אף פעם לא הרגשת שרצית להכות?"

"יום אחד, כשרצתי עם כל הציוד, קיבלתי אכן בסנטר ועוד אחת ברגל ובאותו רגע רציתי להרביץ. להרוג לא רציתי אף פעם."

"השיטה הטובה ביותר עם תלמידים היא של המג'ניקים. הם נכנסים לכיתות עם אלות. כל אחד פושט יד ומקבל מכה על היד. מי שזז מקבל מכה על הראש. אחרי פעולה כזאת יש הרבה מגובסים, אבל אין הרוגים. אם אתה אומר משהו על שיטות אלה, גם אתה מקבל מכה."

שוב השני מדבר: "היה לי מקרה אחד שהדאיג אותי. הייתי צריך לדווח עליו, אבל לא דיווחתי. זה היה שוב בקבטיה. ראיתי קצין ברגל לבנה עוצר ליד בית ונכנס אליו. במכוניתו היתה שמה שבורה. הוא הוציא את בעל הבית אל מכונית שחנתה בסמוך והתחיל לצעוק עליו - בעברית - שיתניע את האוטו. כשהוא לא הבין קיבל סטירות ומכות (היה זה מג'ד של טירונים ב'גולני'). בהתערבות אחד מהיחידה שלי, שדובר ערבית, הובהר לאיש שעליו לנסוע אחרי הקצין. הוא לקח אותו למקום בכביש ששם תמיד עפות אבנים והבהיר לו, שעליו להשאיר את מכוניתו שם. כעבור זמן מצאנו את המכונית הרוסה, כשטירוני 'גולני' מתגודדים סביבה. חזרנו אל הערבי, כדי להגיד לו איפה האוטו. הייתי צריך לדווח. לא דיווחתי."

"הרבה פעמים הדברים נכפים עליך. יש מקומות שאילו לא היינו נכנסים אליהם, לא היינו מסתככים. לא פעם אנחנו עושים פרובוקציה. מסיירים בכפר קטן שתמיד היה שקט. מה איכפת לי שמישהו תלה שם דגל על הגג? אף אחד מלבד אנשי הכפר לא רואה. אבל יומיים אחרי ה'ביקור' שלנו כבר ירדו אל הכביש לזרוק אבנים."

"מה יש לנו לחפש במחנה פליטים, למשל? לפעמים יש הרגשה, כאילו מישהו רוצה שהאי-שקט יימשך."

- "ומה הלאה? מה עושים?"

"עכשיו אנחנו ב'ברוך'. יש לנו בעיה. התירוץ הוא שיש מתנחלים וזה מרגיז אותי נורא. היינו, למשל, ביישוב ברכה - לשמור על המשפחות. הם בעצמם לא עושים שמירה ולא איכפת להם מהחילולים - העיקר שיהיו. והם מקבלים את הכול: האדמה בחינם, הבתים בסכסוד ויש להם וילות יותר יפות מבסביון. לשנה הראשונה מבקבלים רכב שכור מהמדינה ולא משלמים כמעט מס-הכנסה."

"אנחנו גרנו בתוך עפרה וסיירנו משם. גם שם - הבתים וילות. האנשים יוצאים לעבוד בכל מיני מקומות בארץ. הייתי רוצה לצאת משם ולא לחזור. אבל כשאתה נוסע בכביש חוצה שומרון ורואה את המקומות לאורך הכביש, אתה מבין שלצאת משם יגרום למלחמת אחים. זה לא ימית."

"אין לי פיתרון. וכל העסק הזה לא באופי שלי. אפילו לעצור מישהו ליד מחסום ולבקש תעודת זהות אני שונא. שלא לדבר על עצירת אוטובוס. שם מורידים את כל הגברים, מפשיטים אותם לפעמים עד לתחתונים. בנשים אסור לנגוע."

כאן לא יכולתי להתאפק. התחלתי לצחוק. הבחורים נדהמו. ואז סיפרתי על הסיבה לצחוק (המריר משהו):

לפני 41 שנה נסעתי מחדרה לכפר בלום באוטובוס 'אגד'. בדיוק שבוע לפני כן הגעתי ארצה. בראש-פינה עצרה אותנו המשטרה הבריטית. באותו רגע דחף לי מישהו ליד רימון (יד). בקושי ידעתי מה זה. אבל כשראיתי שהאישה בריאת הבשר, היושבת לידי, דוחפת חפץ דומה לתוך חזה השופע, הבנתי שגה עלי להסתיר את זה שבידי. 'כל הגברים החוצה', נשמע הקול. אחרי חיפוש מדוקדק (שמשום מה לא נתגלה בו כלום) עלו הגברים והמשכנו לנסוע. לבריטים היה אסור לנגוע בנשים.

הרי אנחנו מכירים כל-כך טוב את כל הטריקים האלה מימים עברו. מה קורה לנו? כנראה באמת לא מתאים לנו להיות כובשים.

הקליטה ורשמה - אנגה

פִּינֹת הַסֵּרֵט הַשָּׁבִועִי

שם הסרט: שִׁיגְעוֹן שֶׁל לֵיל הַ

AFTER HOURS

בימוי: מרטין סקורסזה

משחק: גריפין דאן, רוזנה ארקט, לינדה פיורטינו

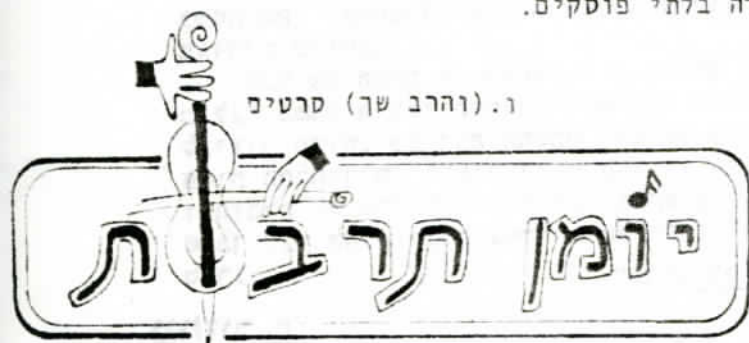
טוב, בוא נתחיל בבמאי. מרטין סקורסזה הוא אחד הבמאים האמריקנים המעניינים ביותר שקיימים היום בשטח. הוא חכם, הוא מבריק, והוא יודע את מלאכתו. הוא הביא לעולם את רוברט דה-נירו ב"רחובות זועמים", "נהג מונית" ו"השור הזועם" ועל כך כולנו מודים לו. הוא שולט, מעשה אומן, בז'אנרים השונים של הקולנוע, "בין-יורק - בין-יורק" עם רוברט דה-נירו ולייזה מינלי, מיוזיקל, ו"הוראלס האחרון", סרט דוקומנטרי מטריף על "הלהקה", הלהקה שליוותה את בוב דילן והיתה גם להקה בפני עצמה.

הסרט הנ"ל, "שיגעון של לילה" היה להיט ענק בארה"ב וגם בישראל הוא סחב מספר לא מבוטל של שבועות על המסכים. להוציא את העובדה שהסרט הוא גם מותח וגם משעשע, הרי שהוא עשוי גם רבדים עצומים של תרבות. מי שמספיק מתוכם לחדור אל מעבר הטרילר, יוכל לזהות פה את "המסע אל התופת" של דנטה. אלא שסקורסזה באמן למקורותיו ואצלו התופת היא בין-יורק והתופת איננה עניין של דמויות מוזרות בלבד, אלא גם עניין של אומנות ושל תפיסות אומנותיות.

מתחילת הסרט, שבו נוטש הגיבור את עולמו השיגרתי והבטוח ונכנס למסע דמדומים נורא ומצחיק כאחד, ועד לסופו שבו הוא יוצא כיצירה אומנותית ממש, הצופה מוצא את עצמו צוחק בהנאה ועם זאת נשטף בגלי חרדה בלתי פוסקים.

סרט מקורי מאוד. סרט נהדר. סרט !

ו. (והרב שך) סרטים

ה ע ר ב ! ה ע ר ב ! ה ע ר ב !

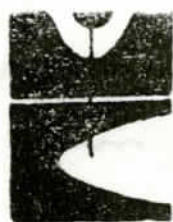
כפי שהובטח לפני שבוע בדפים אלה, נתאסף במועדון לערב שירה בסימן שירי סתיו וחרף, בתוספת סתם שירים יפים...

ערב השירה יתחיל ב-21.15.

ולפני-כן שוב ייפתח המועדון לכוס קפה/תה אחרי ארוחת-הערב והפעם - לפי בקשת הקהל - תתחיל ההגשה בשעה 19.30.

שבת שלום ולהתראות!

יונה

"עמק החולה" שלנו.

56 ילדים שלנו לומדים השנה בביה"ס "עמק החולה", והשבוע מוזמנים ההורים ל"ימי הורים", מפגשים עם המחנכים והמורים המקצועיים, המתקיימים שלוש פעמים במשך שנת הלימודים. זאת סיבה טובה לפרסם קטעים מ"דף מידע", המתפרסם מפעם לפעם, כדי שגם הציבור הכללי יקבל מושג על המתרחש בבית-הספר האזורי שלנו.

שנת הלימודים תשמ"ט

...השנה מונה בית-ספרנו 1066 תלמידים. גדלנו בכ-40 תלמידים לעומת השנה שעברה. הפעילויות הלימודיות והחברתיות בבית החינוך רבות ומגוונות מאוד. חלק מהן מתואר בחוברת בית-הספר המצויה בידי כל תלמיד. נשתדל לתאר את הפעילויות ולדווח על חידושים בבית החינוך מעל דפי המידע של "עמק החולה".

בחינוך החברתי: התקיימה פגישת ראש חודש, אשר הוקדשה להקמת קיבוץ דגניה; בתחילת נובמבר נצא לסיור לימודי בתל דן; מועצת מחזור נבחרה והחלה את פעילותה; ועדת ספורט מתארגנת לפעילות; ערב יום הכיפורים נפגשנו עם אחד מאבות המחזור, מג"ד במילואים, שסיפורו הוסיף יידע על מהלך המלחמה ותוצאותיה.

שלי קרישטל

מחזור ט'

פתחנו את שנת הלימודים החדשה כמעט באותו הרכב בו עבדנו בשנתיים האחרונות (12 תלמידים משלנו).

השנה נפתחה בסימן הבחינות הפסיכומטריות, שנערכו בסוף ספטמבר, לפני חופשת סוכות. בעקבות בחינות אלו יבוא תהליך של שיבוץ התלמידים למגמות ומסלולים השונים בחטיבה העליונה.

... מלבד הלימודים, נעסוק השנה במספר פעילויות נוספות. התחלנו כבר בנושא "התקשו-רת", אשר סיומו יהיה "ליל תקשורת", שבו יפעלו תלמידי ט' כמערכת עיתון. עוד צפויה לנו השנה גם: "סדנה לזהות אישית".

דורון שרעבי

מחזור י'

מחזור יוד מונה 166 תלמידים (10 משלנו), המשובצים ב-6 כיתות-אם. כ-10 תלמידים הינם חדשים בבית-ספרנו ונראה כי רובם - כמו רוב תלמידי המחזור - הצליחו להיכנס לשיגרת למידה שלא היו רגילים לה קודם לכן.

שיטת הלימודים בחטיבה העליונה מחייבת את המחנכים למעקב צמוד אחר כל תלמיד, שלא ילך לאיבוד.

שיטה זו גם מחייבת בגרות של תלמידים, כי בקלות ניתן "להרים ידיים" ולבחור מסלול לימודים אלטרנטיבי קל יותר (תסמונת הראש הקטן).

בסה"כ נראה כי התלמידים "הולכים" על דרך המלך, למרות שכבר ניתן להבחין בכאלה שירדו לשוליים... נקווה כי בעזרת המחנכים, המורים וההורים נצליח להעלות את כולם חזרה.

שרה זמיר

מחזור ז'

מחזור ז' מונה השנה 186 תלמידים (9 מ-לנו) בשבע כיתות.

לאחר שהתאוששנו כולנו - תלמידים ומורים - מ"הלם הפתיחה", נכנסנו למסלול במרץ ובהתלהבות. עבוד הצוות במחזור זה פוריה ומניבה פירות מוצלחים למדי. האווירה הכללית טובה ואין השנה בעיות משמעת חריגות.

מיד לאחר חגי תשרי התחלנו לעסוק בנושא "מרות" - התוודענו להיסטוריה של המקום והתכוונו לקיים, כמסורת ביה"ס, חפירות אר-כיאוולוגיות באתר, אלא שהשנה קיבלנו סירוב מפתיע משלטונות הצבא להיכנס לשטח (הנמצא בשטח אש) והחמצנו את ההזדמנות לחשוף בית מגורים ביישוב.

אבל על הטקס לא ויתרנו! ב-27/10 עלינו כולנו במסע הרגלי המסורתי בשלושה ראשים לכיוון מרות. עם רדת החשכה הצטרפו בני משפחות התלמידים, ולאור נרות שפוזרו בשטח וכתובות אש מרהיבות - חזינו בטקס נפלא, שהפך כבר לחלק חשוב במסורת מחזור ז' בבית-ספרנו.

דבורה'לה

מחזור ח'

פתחנו את שנת הלימודים תשמ"ט עם 230 תלמידים. המחזור הגדול בבית-הספר (10 תלמידים מכפר הנשיא). הצטרפה אלינו חברת נוער מעמיעד. ארבעה מהמחנכים הם חדשים. במחזור 6 כיתות רגילות ו-2 מקדמות.

בשיעורי נושא וחברה אנו עוסקים בנושא הבחירות ובהזדהות אישית.

מחזור י"א

מחזור י"א ממשיך את מסגרות הלימוד של
מהשנה שעברה, למעט תלמידים בודדים ששינו
במקצת את תוכנית הלימודים שלהם.

כיתות האם נשארו באותו הרכב - המחנכים
ברובם התחלפו, אבל אחרי חודש וחצי של
לימודים כולם כבר הספיקו להתרגל.

קלטנו השנה 11 תלמידים של כיתה מקובצת
הנמצאת במעין ברוך, ושילובם במחזור
נראה מוצלח מאוד....

אורה יאירי

מחזור י"ב

(א) מידע קצר - 116 תלמידים (7 מכפר הנשיא)
ב-4 כיתות-אם.

המגמות המקצועיות: מסמ"ת אמנות, מסמ"ת
מכניקה, מסמ"ת מכונאות רכב, מסמ"ת מזכירות.

מגמות אחרות: ביולוגיה, מתמטיקה, פיסיקה,
ספרות מורחבת, היסטוריה, גיאוגרפיה,
מוסיקה, מדע המדינה.

כ-15% מן התלמידים חייבים להשלים 33 שעות
שבועיות (כדי לזכות בתעודת גמר י"ב)

ע"י חוגים כמו בישול, ציור, מדע המדינה
והיסטוריה.

(ב) פעילויות

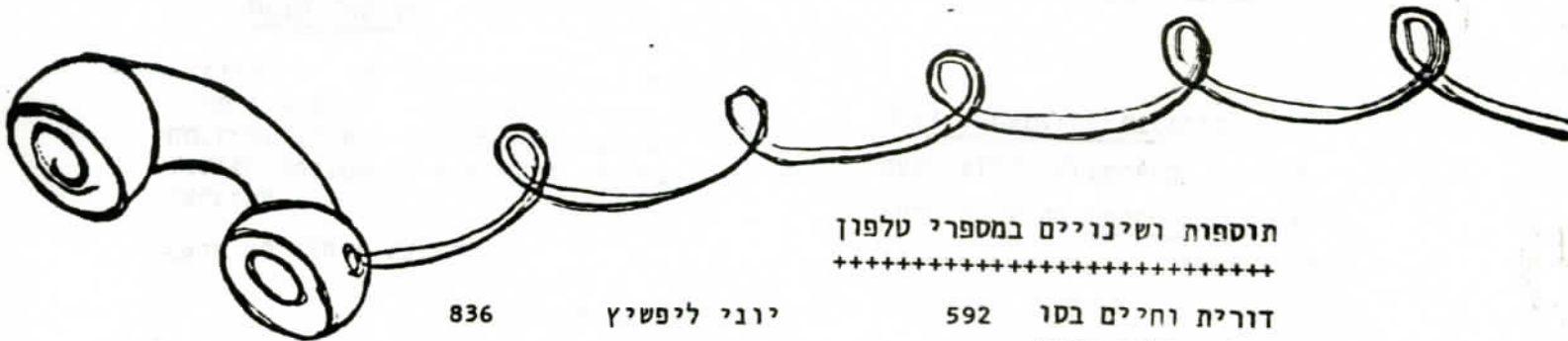
כנס קליה - נערך כבר בחופשת סוכות - עוסק

בהכנה לשנת שירות ולצבא, ומשלב טיול אופניים.
לפני חנוכה סוכות כינסנו את בני המושבים,
והסברנו נ"היטפנו" להם שייצאו גם הם לכנס.
לצערנו יצאו מעטים. גם מבני הקיבוצים יצאו
פחות מ-50%.

סמינר י"ב - כבכל שנה, ייערך הסמינר במצוקי
דרגות, בחורף. תוכנית הסמינר
"רצה" כבר מספר שנים. ייתכן שמשותפי המשלחת
לפולין ייצאו למחנה עבודה + "לימוד פולין"
באותו מועד.

מסיבת י"ב - התארגנה קבוצת תלמידים, שהתחילה
לדחוף ביוזמתה את נושא ארגון
המסיבה. תאריך המסיבה תלוי במועד יציאת
המשלחת לפולין.
כרמלה גורלי

(על הוראת החקלאות בבית הספר
נספר בפעם אחרת - מערכת "דבר")

תוספות ושנינויים במספרי טלפון

836	יוני ליפשיץ	592	דורית וחיים בסו
822	רון פורסטר	541	רפי ואילנה פרנק
582	דני פורסטר	809	שרה מרקוסון
004	עידן שובל	806	דישון בילגורי
001	קולין גרינברג	808	פנינה וייסבורט
007	עירית שיינגזיכט	805	סת הירס
053	דובי בר-דוד	012	רקפת הדר
085	חזי והת'ר הרפז	034	אלדד קולינס
049	אלף דובינר	037	דניאלה רחמני

נעימו! ♥

מחסן הילדים מודיע

הצמצומים הגיעו גם אלינו! ...
לאור המצב לא נוכל להמשיך למכור לחברים/הורים/
סבתות וכו' בגדים או כל ציוד אחר.

אך אל יאוש... כן נמשיך למכור מתנות שמיועדות להינוקות,
כגון בייבי-גראו (BABYGROW) ובוטיס (BOOTIES).
כמו כן אנו ממליצים למעוניינים לצאת לחנות במפעל
בקיבוץ עמיר. יש שם בגדים בכל המידות ובמחירים זולים.

שעות הפתיחה של החנות בעמיר הן בימים א'-ו'
12.00-10.00
14.30-13.30
13.45-10.00 בימי שבת

טל. 954543/954211.

איתכם הסליחה
נ.ב. בינתיים אין שינוי במכירת טיטולים. צוות מחסן הילדים

הכנה לסמינר

בימים א' וב' בשבוע הבא, בין השעות
19.00-17.00, יבקרו אולפניסטים בבתי
החברים, על-מנת לשאול שאלות כהכנה
לסמינר שהנושא בו הוא "בין יהודים
וערבים".

נשמח אם תשתפו פעולה.

תודה
צוות האולפן

החוג להתעמלות מבוגרים
מצפה עדיין למצטרפים, ותיקים
וחדשים (איפה הבחורים כולם??).
נפגשים בכל יום ב', בשעה 17.30
בפביליון.

מהביטוח הלאומי - קיצבת זיקנה קיבלנו בחודש אוקטובר 23,199 ש"ח עבור 56 חברים.

PARENTS PAGE

18.11.;88

NEWS OF THE WEEK

- * You remember we told you of a large group of V.I.Ps from the Jewish Agency who visited here a couple of weeks ago. Well, one of them, a Mr. Mendel Kaplan from South Africa, was very impressed by our archeological garden in the Park. He has now written to ask if it is possible to make him up a plaster copy of one of the exhibits! Mad foreigners....
- * Ulpan 'Oren' are very busy. Last week they spent a day in Jerusalem (they will also have a longer seminar there). This week they are going round members' rooms in order to ask their opinion about the Jewish/Arab conflict. They are doing a survey on the subject.
- * The lambing season is starting, and there have been quite a few twins and triplets already. That's one way of earning more money on one portion of feed.
- * Avocado picking is also continuing. Let's hope the unseasable cold didn't do any serious harm. Who wants to be a farmer anyway? At the beginning of the season the Chamsin played havoc with the blossoms, and now the cold....
- * Because of the economic situation our factory is trying to do more and more of the simple work, which we used to send out, at home. Chaverim are being asked to do night shifts, in order to keep the machines going for more hours. If you are interested in details, do please ask one of the people working there.
- * We had a very long and interesting letter from Joanny, Joy Abb's daughter, who left the States in October, in order to investigate South America. Currently she is in Chile.
- * The Clothing Store (children's department) would like you to know that is no longer possible to buy presents there, as they have had to cut down on stock.
- * Many thanks to Mrs. Freedman, who donated a sum to buy equipment for the Physiotherapy Room.

TONIGHT - there is a sing-song in the Mo'adon.

starting at 21.30, but it will be open for coffee from 19.30

KEEP WELL - Shabbat Shalom,

INGE

MRS HERTHA WINTER 17 KISLEV

J A H R Z E I T

Mrs. Tamar Potash - 12 Kislev

Mrs. Rinah Wolfsdorf - 16 Kislev

H A P P Y B I R T H D A Y

- 20.11.88. Shoshana Kruparo
David Telem-Potash
Tom Lifschitz
- 22.11. Me'ir Raines
Ruthie G'dalison
Danah Whitham
Nofar Malina
- 23.11. Advah Katz
Ran Yehudah
- 24.11. Doram Wallach
Yiftach Yehudah
- 25.11. Mirit Kunigis
D'vir Ben-Reshef
Doreen Agmon
- 26.11. Hilah Yehudah
S'madar Whitham
Oded Oren (Raines grandson)
Meirav Doyle (Chatzor granddaughter)

H A P P Y A N N I V E R S A R Y

20/11 Julia & Aryeh Nitzan
Shosh & Sammy Ben-Tsvi
22/11 Advah & Ariel Cina

Correction of Tel.No. -

Mrs. Clair Ney - 021

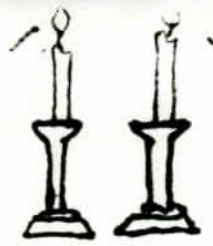
F I L M O F T H E W E E K

AFTER HOURS -

Producer: Martin Scorceza
with Griffin Dawn
Rosannah Arkett
Lindah Forentino

The story of a drop-out
who tries to find a world of
his own in the surrealistic
surroundings of New York.
Rather funny. (Dudu)

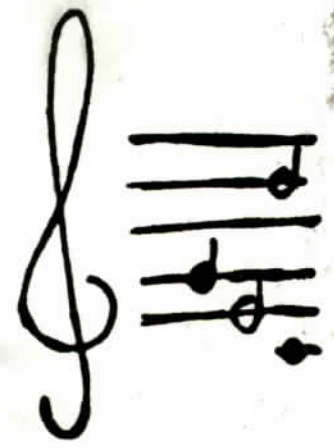

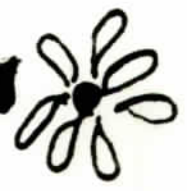
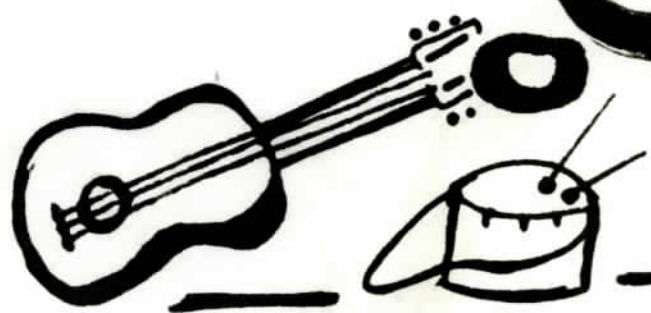
אָרַב עֵינִי

.....

18.11.88

פִּירֵן

בֵּלֵא-רֵמ

3

אלה צפרים

1. אילו צפרים היו דוכרות כבני אדם, אילו ספורים היו וראי לצפרים, על חופי החלא, כל אגמי ותכלת, כל הרכסים המושלגים, כל ימי הספר שחלפו בדרך, כל השכחות וחחגים.
2. אילו הצפרים את עמות מעל הים, אילו צפרים היו דוכרות כבני אדם, אילו מן שירים, היו וראי צפרים, איזה הרגבל היה לכל המשוררים, כל ירח היער, כל חשכת הסער, כל חמדת הקיץ בלבבות, זו אשר הופכת לצביי שלכת של האהבות הנכזבות.
3. אך הצפרים נאמנות לשתיקתן, ימים בוא הסחיו הן מפליגות בחזי כו והסודות אתן.

2. כבר כרכב לך בהלואלי בגבנו, כשדונונו עפרובי אומר שירה, כל יובי הבר התעופפו שחלובנו, אך באביב הם ישובו חזרה.

4. וגם את נבעלמת בבוא הגשם, שפרות פחאוס כרוז כערה לא בזיל דמעה ולא בקרא לך ערב מפני ש... באביב את תרובי חזרה. לה, לה, לה...

3. נחכה לך בחדרנו כל החורף נחכה לך ובשמך חמיד בקרא לא נצא :חריך לחטט כי אין כל צורה:

הן באביב את תרובי חזרה.

על ראשנו שוב נושרות טפות של גשם רוח סתיו עלי זהב בכל עזרה אנו עוד במחין לך, נצפה ונחכה ש... באביב את תרובי חזרה. לה, לה, לה...

צפרים נודדות
מלים: יורם טהרלב
לחן: אפי נצר

2

עם הסתו חזרו הצפרים מעבר המדבר. מעבר ההרים והוא ראה אותה על הענף והיא כחלת נצח. והיא דשת' קנף.

זה היה עם בוא הסתו. הוא אותה כל כך אהב. היתה יפה כמו בשירים, כמו בסטי הצפרים.

הוא קנה לה קן מעשבים. והיא ליקחה זרעים מתוך הרגבים. והוא שרק לה שיר של אהבה והיא נתנה לו שיר - נצח מתוך זנבה.

זה היה עם בוא הסתו...

וכחרף. בין שקיעות ירח. נשקו הם זה לזה. פקוד אלרפקור. ועת חמה ורחת מתוך ענן הם עפו שפורים אל חרש ואל גן.

זה היה עם בוא הסתו...

עת חור אביב אל הקפרים. הוא שב אל המדבר והיא אל ההרים. ורוח שעבר בגן נצח כצל עציר החרש מרח ונצח.

זה היה עם בוא הסתו...

העיר האפור / בעמי סחר

1. אם תרצי שאראה לך את העיר באפור, בואי ונסיל בה על אבני מרעפות. דם נשא את עינינו ילונים העיות - אם תרצי שאראה לך את העיר באפור.
2. אז אתן את ידך לך ונדר לרצות, ערמות של שלכת עם הרוח יעית, אם ודאי תכסי לך את ראשך בצערך כשאחן את ידך לך ונדר לרצות.
3. על ספסל אז נשבת, ועם דרך האור, אם הגידך, עיחתי מן העיר באפור, אשיבך על כנף-נשר ועל גב ענבים - אל עירך שחוכחה לך בבתים לבנים.

4

כמורדות הדניפר

מלים:

לחן: עממי-רוסי

כמורדות הדניפר דוהרים סוסים
ובשצח קצח הם פסים.
פרשים קוזקים מגדודי בודיוני
דוהרים לקרב.

הי, הי...

פרשים קוזקים דוהרים לקרב.

בקרבות בלי הרף, ברובה נחרב
בכל מקום מכים הם בפולשים.
פרשים קוזקים מגדודי בודיוני
בפשיסטים מכים.

הי, הי...

פרשים קוזקים בפשיסטים מכים.

בואי רוח / יעקב שחתי

יום ועוד יום, שנה ועוד שנה,
כמו מילים ללא מנגינה.

בואי רוח, בואי רוח,
שוב שלכת וקרה,
בואי רוח, בואי רוח,
מי יטוב כחזרה!

לילה ארוך, וטוב טפטוף עקסן,
כל ימי כלים בעשן.

בואי רוח, בואי רוח,
שוב שלכת וקרה,
בואי רוח, בואי רוח.

טומבלליקה

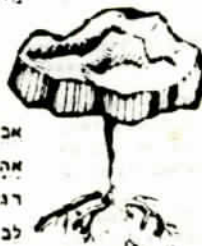
לחן: אוקראיני

מה זה, מה בלי שרש צומח?
בלי שלהבת מה מתלקח?
מי זה רן, מיתר לא נייע?
מי זה בוכה, דמעות לא ישפיע?

טומבללי... טומבללי...

אכן צור בלי שרש צומח.
אהבה בלי אש מתלקח.
רוח רן, מיתר לא נייע.
לב בוכה דמעות לא ישפיע.

טומבללי... טומבללי...

לא הרוח

מלים: לבריוס קומאץ עכרת בצלאי
לחן: דניאל דימטריו פוקרס

לא הרוח הוא אשר נעא לו
לטייל בערבה -
עגו אבק נשא בדרך.
חיל פרשים, מיסב החטיבה

לא נהססה לצאת בזרוע
מול מי שקנו ינסה למגע -
נשק בידים, לא נטבע במים
לא נירא מבוא כאש

ששים לקרב ואמתים סוסינו
מוססי כפר המתגים
הבות איב תמיד נדענו
ועד נטנו קששים רבים

לא נהססה לצאת בזרוע

6

קומו און אפנסר
סאמסטרה חונטיאס נאגוס
אס מי אמיגו מס פיאל
מי האבליז. מי האבליז
נאלופגוד נה
מי האבליז. מי האבליז
סבא סבא

א - א -

את סוסי אילי ראית
סוס נדיר צבעו לבן
רק אחד יש לא טעית
אם הוא נעלם לאון

מי הבכי. מי הבכי
אנא. בוא חזר אלי

אז נאמתי וחפשתי
את סוסי הלבנון
בדרכי כלם שאלתי
אי. דהר סוסי לאון

מי הבכי. מי הבכי ...

בן דרכים גשוח עברתי
וחפשתי אחריו
ולכיתי צאב סורתי
כי סורתי בלעדי

מי הבכי. מי הבכי

10 אל

עוד יקוד אחד

- הכיתה חזרי. בעלך לא ברא.
- אם הוא חלה, שיקח לו גלולה.
הו, בוא, יקירי, ונמשיך עוד לרקד.
אחר-כך אלך את אישי לראות.
אלך את אישי הזקן לראות.

- הכיתה חזרי, כי הורע מצבו.
- אם רע לו מאד - שיקח לו אחות.
הו, בוא, יקירי, ונמשיך עוד לרקד.
אחר-כך אלך את אישי לראות.
אלך את אישי הזקן לראות.

- הכיתה חזרי, כי גוסס בעלך.
- אם הוא גוסס - אז יועיל לו רק גס.
הו, בוא, יקירי, ונמשיך עוד לרקד.
אחר-כך אלך את אישי לראות.
אלך את אישי הזקן לראות.

- הכיתה חזרי, כי נפטר בעלך.
- אם הוא כבר מת - מה אמר לו בעת?
הו, בוא, יקירי, ונמשיך עוד לרקד.
אחר-כך אלך את אישי לראות.

- הכיתה חזרי, שם קוראים צנאה.
- מה שם קוראים? - צנאת בעלך.
- הו, לא, יקירי, לא אוכל עוד לרקד.
הכיתה אלך את אישי לבכות,
על מות יקירי הזקן לבכות.

... לא ידע

לא פעם בקיץ
מלים רחל
לחן: שולמית לפשיץ

לא פעם, בקיץ, עם רדת היום,
לאור השקיעה הדועך,
הלכתי אליך ועת ארקה
הקשכתי לקול זמרתך.

קטן הוא ונדל הוא חדרי,
ואני בו שרני ערירי.

וחי בי הזכר הזה הגוהר,
השקט הזה והדר,
ומחק העצב אשר זמרתך
ידעה על הנפש לנסה.

קטן הוא ...

ולש מי נדמה לי, עם רדת היום,
בשלוט מי תוגת-סמזומים,
עדין קדש קולטת אוני
הלחן ההוא הקמים:

קטן הוא ונדל הוא חדרי,
ואני בו שרני ערירי.

15

גונים

13

השיר: חיים קינן
הלחן: יגאל גורדון

את שירינו כתבנו על פתק כחל,
אך איש לא שאל לשם מה.
ואת שאר השירים שמצאנו בחול
קשמנו בקירי אדמה.
וכיון כל השירים שמצאנו לשוא
גלינו אחר כלבון.
ואותו, שמאז נעלם ולא שב,
אהבנו מאלף גון.

לעתים, כשנא שוב תחרף ללב,
עוברים על פנינו שירים
ירקים-ירקים, כמו שדה מלכלב,
בבקר לאור הם חוזרים.

לעולם לא נדע את עכשם השונה
של כל השירים בעולם,
כי הערב שנה, ואלינו פונה,
צובע שחור את כלם.

יש מרחקים / נחן יונתן-אמריילי

1. הראית איזה יופי
שרעו ברוח סחור?
שדה זהב דיוך באופל
ותדליק ברוח חצב.
הראית איזה אודם
שצעק למרחקים,
שדה דמים היה שם קודם,
ועכשיו הוא שדה פגרים.

פזמון: אל תקטוף נערי,
יש מרחקים שבני חלופ,
יש מרחקים שעד אין סוף
נשארים במנגינת.
אל תקטוף נערי,
יש מרחקים שבני חלופ,
יש מרחקים שעד אין סוף
עם המנגינת.

2. הראית מה השחיר שם?
שדה קוצים הוא, נערי,
שהיה עזוב בקיץ
וישטיו הוא שדה חריש.
הראית מה הלובן?
נערי, זה שדה בוכים.
דמעותיו הפכו לאבן,
אבניו כמו מרחקים.

פזמון: אל תקטוף נערי ...

קול אורלוגין
מכים דחי מנומי
לחן: יונתן זראי

16

קול אורלוגין קורא: חצות.
בפנדקים דועך הגר
רוח של ים יצא לשוט בחצות
רק אנכי עודני ער

רוח צפון נושבת את
אור הספינה נשא חור
על משקפתו ציח נדדם הננט
רק אנכי עודני ער

עדי ספון הים עלה.
חרן נפץ בגל סוער.
וספינתו ירדה אל תוך המעלה
רק אנכי עודני ער

שוב אורלוגין קורא: חצות.
בפנדקים דועך הגר
רוח של ים יצא לשוט בחצות
ואנכי עודני ער

14

חופים / נחן יונתן-חיימן

1. חופים הם לפעמים געגועים לנחל.
ראתי מעם חוף שנחל עזבו
גם לב שבור של חול ואבן.
והאדם, והאדם
הוא לפעמים גם כן יכול לחשו
נטוש וכלי כוחות,
המש כמו חוף.

2. אי הצדפים כמו חופים, כמו הרוח,
גם הצדפים הם לפעמים געגועים
לבית שחמיד אתבנו,
אשר היה, ורק הים
שר לבדו סם את שיריו.
כך בין צדפי לבו של הודם
שרים לו נעוריו.

לחן: נחום הימן
שוכ אני כאן לידך
ושוכ הולם לבי אתך
אך איפה הם כלם
אותם ילדי השמש
הסירות בלו טבעו
וחברי כלם נסעו
גשרון העץ שהתמוטט
עוד מסל בן שתי גדות...

התזכר את השמים
שטילו על פני המים
את הבורקים שרחצו בן קני הסוף
התזכר שירי ירח
והצב בדרך פורח
את התצפיה שהתעטפה כאור בסוף

עליל מכר קולמית אונני
אני עוצמת את עיני
לשון הם נעלמו שפמוני הכסף
כשתזכרה כאן מזכרה
עלה צעו עליה שינה
וכאמת פתח השפה
וזכר גלינו את הולדתך

התזכר את השמים...

הכרסל נשב איתו
ירק שקעו של העליון
מסיק לזלזל וזרמים וזרמים בנחת

שיר הבורקים
מלים: יעקב מילגרו
לחן: מילד נודיע

צרכה, צרכה איז קצ'
עין הבורקים תרה:
לא צרעה, לא תורה, לא עץ
רוח בא המדבריה.

זמר הבורקים יעלה ריבוע
על מרחבים מבחיים עד אין גמר
ותזרח החקיה ותשקע
ומסייה וקולח הזכר.

צרכה, צרכה, אלכח
שנות אלפים כמו:
הבורק על גב סוס בדמח
בדרכים ששכחו.

שדה בוקר, שדה שלום, העור:
סל נתיבות תרה:
כי אמה הקעוץ לידו:
כדמריית כדמריא.

זמר הבורקים יעלה ריבוע
על רחלים ואילים ועל צמר,
ותזרח החקיה ותשקע
ומסייה לקלח הזכר.

צרכה, צרכה, עניי

סואן בדמי הליל / ברצ'יק

סואן בדמי הליל
פונדק בנסל מרסיל עלה יריט עם
כוס
עם נפרתו, סבך חריף, ירבה ללעוט.
חיים ערכם נט דל
אהבה מחת שלל
לא נב בלי רטט סתם
ימחה מלצר עם בוקר אור כחמי הדם.
חלון כונדק, אפל
הרוח מילל
רחקה טבינה אין סוף
רחק מלה נפרתו על החוף
הים קורא לי טוב
אליך לא אשוב
הים הוא לך חידה
ולי הים הוא אב ואם
גם נערה.

זה לא העצב

לכו, לכו, חניכא בלכו,
לכו חכמה צפור,
נשב חידה בכו.
סגל, סגל, עניתי בסגל,
סגל כהה ומאקב.
זה לא הצבע.
זה רק מי טבע ולדותי
עוד לחלם
וטבע מישור,
זה לא הצבע.
אותב אקבה כנראה תמיד,
ולו גם בשחור-לכו.
אדם, אדם, אהבנו באדם,
אדם טאיו שני לו בעולם כלו.
זרק, זרק, טילנו קיזק,
זרק ונצץ, נטב השל.
זה לא הצבע...
אכזר, אכזר, הלכנו באכזר,
אכזר קנה הכביש, רועה, נחמנו בכחור

מעבר להרים ולמדבר,
אומרות האגדות, ישנו מקום,
שאינו נמצא חי עוד לא חזר,
והוא נהרא הפלע האדם.

הו, הפלע האדם - האדם.
שלשה יצא לדרך עם שקיעה,
מנגד לטוב הרי אדום,
חלום נשן, מפה ומימיה,
לקחו הם אל הפלע האדם.

הו, הפלע האדם - האדם.
ראשוו הלה גשש, מרים פניו,
קבץ בכוכבים שבמרום,
הר המראה אשר ראוי עיניו -
הנה מראה הפלע האדם.

הו, הפלע האדם - האדם.
בואדי, עת חנו ביו אבנים,
אמר אחד, כמו מכה-חלום:
רואה אני פניה לבנים.
ענו רעיו, הפלע האדם.

הו, הפלע האדם - האדם.

השיר: דמנה אילנה
הלחן: עממי

שיר עולה מעמק, מטפס בהר
מתגלגל לו זמר, ישן אבל מכר
ולכו כלנו פה, באמו מיוחד,
נזמר פה זמר מדמנה עד אילנה

הד עונה לו בגליל ומצלעל בגיא
ומזמר בסול שני האריה שחל-הי,
והד עונה מעמודי שלמה.

שיר עולה מעמק...

שיר שהוא עליז יותר משיר המעלות
ובסדרם, בקעב ער, מצטרפת אשת לוט,
והד עונה מעמודי שלמה

שיר עולה מעמק.

מזמר צופר על כביש בירי הנחלים
ובנים-סוף מוביל קריש את סהלה הארמנים,
והד עונה מעמודי שלמה.

שיר עולה מעמק...

כלי גיטרה מזמרים גם צמד אלמגים,
ובחמק הכורים מנגנים בפטישים,
והד עולה מעמודי שלמה.

שיר עולה מעמק...

6.

הללויה

השיר: יעקב גלמן
הלחן: מני גל

24.

אדם חוזר, וקציר יומי
צנוץ הוא ודל,
ועל גבו צרות החל
עומסות לו כמגדל.
ולפניו רואה פתאם
אח שתי עיניה של כח,
והוא אז שר, והו אתו
שרות הללויה.

הללויה, וזה השיר
עולה מכל פנות העיר,
כשהאדם ושתי עיניו בתו
שרים הללויה

מכה השמש במדבר
בתרבות שרב,
והרוחות זורחות אקר
ומלח על פצעי
אכל כל ערב, מו הסתב,
עולה ירח מו הים,
והמדבר כלו נפסק
ושר הללויה.

הללויה, וזה השיר
מכה באבן ובחיר,
כשהמדבר עומד כלו נפסק
ושר הללויה

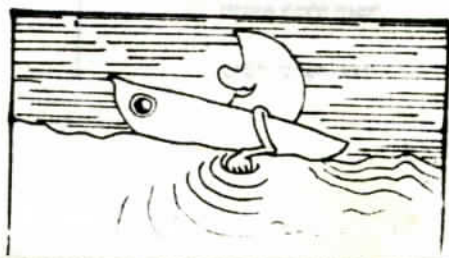
22

קסם על ים כנרת

קסם על ים כנרת,
בסמי החכלת ירח שט.
כיו גלי כסף ירי חותרת.
כאי אלי, כאי אלי, אהובתי.

יפה את בליל ירח,
לבי ילחש לך, אהובתי.
ירי באמץ אותך חובת.
אח שלי, את שלי אהובתי.

יפה ירח כמי כנרת,
לבי ילחש לך, אהובתי.
אני שלך ואח שלי,
כנרת את, כנרת את אהובתי.

בונה אדם את בניניו
מהכל וקלפים.

יום יום טורח ועמל,
יום יום הם נטרפים.
אכל אל מול חרפון קלפיו
עולה השמש מעליו,
והוא אוסף אותם אליו
ושר הללויה.

הללויה, וזה השיר
עולה מכל פנות העיר,
כשתאדם אוסף את כל קלפיו
ושר הללויה.

פרושים זמי לפני האל,
יודע הוא דרכי,
וכל שירי, כמו תפלות,
שלחו למרחקים.
וכשיגיע סוף התני
אנעל בשקט את חיי,
ושיר חדש, צעיר וחי,
יושר הללויה.

הללויה, וזה השיר
עוד יעלה בכל העיר,
והוא חדש, והוא צעיר וחי
ושר הללויה.